

Сабактын темасы: Балырлардын жаратылыштагы ролу жана практикалык мааниси

Сабактын максаты:

Билим берүүчүлүк: - жер жүзүндө эң көп таралган балыр өсүмдүктөрү, алар түзгөн органикалык заттар менен суудагы жандыктардын азыктанышы, жаратылыш жана адамдар үчүн болгон маанисин окуп түшүнүшөт.

Өнүктүрүүчүлүк: - балырларга карата өз алдынча изилдөөлөрдү жүргүзүү, аларга карата өз көптүндүүлөрүн чыгаруу көндүмдөрүн өнүктүрүү

Тарбия берүүчүлүк: - жаратылышка аяр мамиле кылууга, аларга зыян келтирүү эмнеге алып келерин билүүгө тарбиялоо

Сабактын милдеттери:

Когнитивдик: - окуучулар балырлардын жаратылыштагы ролу жана аларды колдонуу, иштетүү принциптерин түшүнүшөт.

Жүрүм -турумдук: - окуучулар балырлардын тирү организмдердин жашоо-тиричилигиндеги ролу жана маанисине карата изилдөөлөрдү жүргүзүү ыкмаларын билет;

Баалуулук: - оору жана зыян алып келүүчү балырлардын организмге, жаратылышка тийгизген таасирин жана алардын натыйжаларын өздөштүрүшөт.

Негизги компетенттүүлүк:

- Маалыматтык;
- Социалдык-коммуникативдик;
- Өз алдынча уюштуруу жана маселелерди чечүү;

Предметтик компетенттүүлүк:

Жандуу объектилерди таануу жана баяндоо: - өсүмдүктөр дүйнөсү үчүн мүнөздүү болгон негизги белгилерди бөлүп көрсөтөт.

Кубулуштарды илимий жактан түшүндүрүү: - балырлардын жаратылыштагы ролун жана маанисин түшүндүрүү;

Илимий далилдерди пайдалануу менен чечүү: - балырлардын жашоо тиричилиги жана алардын белгилерин аныктоо боюнча практикалык көндүмдөрдү пайдаланат

Мазмундук тилке:

- I. Организм биологиялык система катары
- II. Организмден жогору турган системалар
- III. Органикалык дүйнөнүн көп түрдүүлүгү жана анын эволюциясы
- IV. Адам жана аны курчап турган чөйрө

Сабактын тиби: жаңы материалдарды окуп үйрөнүү, өркүндөтүү

Сабактын методу: -Интерактивдүү метод, топтор, жуптар менен иштөө ж.б.

Сабактын формасы: түшүндүрүү методу, сабак интервью, ишмердүүлүккө негизделген практикалык сабак, диалог ж.б.

Колдонулуучу каражаттар: окуу китептери, презентация, көргөзмө куралдар, ватман, маркер, презентация ж.б.

Сабактын жүрүшү:

Сабактын этаптары:

1. Уюштуруу (1-2 мүн)

Мугалим: Саламдашуу. Класстын жана окуучулардын сабакка болгон даярдыгын текшерүү, журнал боюнча жоктоо. Мотивация берүү.

Окуучулар: Саламдашуу. Биология сабагына окуу куралдарын даярдоо жана класстын тазалыгын сактоо. Бири- бирине жагымдуу маанай каалоо менен бирге сабакка көңүл бурушат.

2. Өтүлгөн темаларды кайталоо (5-6 мин)

Тест менен иштөө

1) Өтө пайдалуу балырлардын катарына кирген?

- а) хлорелла
- б) хламидомонада
- в) улотрикс

2) Күрөң түстөгү балырлар

- а) фикус
- б) ламинария
- в) спирогира

3) ... жыныссыз – клеткасынын бөлүнүшү менен көбөйт

- а) хлорелла
- б) кладофора
- в) хара

4) Хлорелла сууну да, анда ээриген көмүр кычкыл газды жана минералдык туздарды кантип сиңирип алат?

- а) көзчө аркылуу
- б) жипче аркылуу
- в) кабык аркылуу +

5) Көпчүлүгү тропик жана субтропикалык деңиздердин таштарында жармашып өсөт?

- а) сары-күрөң балырлар
- б) кызыл-барылар
- в) зооспора

Туура жообу: 1а, 2, 3а, 4в, 5б

3. Жаңы теманы түшүндүрүү (5-6 мин)

Акыл чаптыруу:

Мугалим: Балырлар пайдалуубу же пайдасызбы?

(Балырларсыз тирүү организмдердин жашоосун элестетүүгө болобу?

-Балырлардын жаратылыштагы ролу? – деген суроонун алкаганда ойлонууга тапшырма берет).

Суроо берилгенден кийин *окуучулар* суроону дептерге жазып, ал баракты тең экиге бөлүп сызышат. Таблицанын сол жагына окуучулар оң жооп үчүн өзүлөрүнүн далилдерин жазышат, оң тарабына суроого карата терс жооп үчүн өзүлөрүнүн далилдерин жазышат.

Оң жооптор	Терс жооптор

Берилген убакыт аяктаганда ар бир *окуучу* «пайдалуу» же «пайдасыздын» жаратылыштагы маанисин ж.б. бардык аргументтерин салыштырып көрүп, бир жыйынтыкка келет. *Окуучулар* өз багыттары боюнча бөлүнүп отурушат. Маселен, пайдалуу деп оң жоопту кубаттаган окуучулар класстык бөлмөнүн оң тарабына, пайдасыз деп терс жоопту кубаттаган окуучулар класстын сол тарабына, ал эми олку-солку болуп ортодо калгандар бөлмөнүн ортосунун арт жагынан орун алышат.